

5. Дарій В. І. Клініко-патогенетичні особливості інтрацеребрально ускладненого мозкового інсульту і оптимізація тактики його лікування: автореф. дис. ... на здобуття наук. ступеня доктора мед. наук: спец. 14.01.15 «Нервові хвороби». Х. : Харк. мед. акад. післядиплом. освіти, 2003. 39 с.
6. Ильин Д. П. Лечение сердца и сосудов в пожилого возраст. М., Вектор, 2009. 160 с.
7. Міщенко В. М. Постінсультні стани у хворих на ішемічні порушення мозкового кровообігу: автореф. дис. ... на здобуття наук. ступеня канд. мед. наук : спец. 14.01.15 – «Нервові хвороби». Х. : Ін-т неврології, психіатрії та наркології АМН України, 2006. 20 с. Мухін В. М. Фізична реабілітація : [підручник]. К. : Олімп. л-ра, 2009. 488 с.
8. Мухін В. М. Фізична реабілітація : [підручник]. К. : Олімп. л-ра, 2009. 488 с.
9. Ниши К. Оздоровление сосудов и крови. М., Вектор, 2009 128 с.
10. Окамото Г. Основы физической реабилитации. Л., 2002. 293 с.
11. Шмидт Е. В., Макинский Т. А. Мозговой инсульт. Заболеваемость и смертность // Журнал невропатологии и психиатрии. 1979. №4. С. 427-432.
12. Belaia N. A. (2001) Lechebnaia fizykultura y massazh [Therapeutic physical training and massage]. М. : Sovetskiy sport. 272 p.
13. Vereshchahyn N. V., Suslyna Z. A., Pyradov M. A. (2000) Pryntsyry dyahnostyky y lechenya bolnykh s ostrymy narushenyamy mozghovoho krovoobrashcheniya [Principles of diagnostics and treatment of patients with acute cerebrovascular disorders]. М., 16 p.
14. Geviak O. M. Rokoshevska V. V., Bilobryn M. S. (2008) Osoblyvosti fizychnoi reabilitatsii khvorykh z hostryim porushenniam mozgovoho krovoobihu [Peculiarities of physical rehabilitation of patients with acute cerebrovascular disorder] // Aktualni pytannia ta orhanizatsiia medychnoi dopomohy liudiam pokhyloho viku : zbirnyk naukovykh pr. konferentsii z nahody 25 – richchia Kyivskoho miskoho shpytaliu invalidiv Velykoi Vitchyznianoi viiny. Actual Issues and Organization of Medical Assistance to Older People: A Collection of Scientific Papers, Conferences on the occasion of the 25th Anniversary of the Kyiv City Hospital of the Invalids of the Great Patriotic War. К., P. 40-42.
15. Hurlenia A. M., Bahel H. E. (1989) Fyzyoterapiya y kurortolohiya nervnykh boleznei [Physiotherapy and the spaology of nervous diseases]. Mynsk : Vyshaia shkola, 400 p.
16. Darii V. I. (2003) Kliniko-patohenetichni osoblyvosti intratserebralno uskladnenoho mozgovoho insultu i optymizatsiia taktyky yoho likuvannia [Clinical and pathogenetic features of intracerebral complicated cerebral stroke and optimization of tactics of its treatment]: avtoref. dys. ... na zdobuttia nauk. stupenia doktora med. nauk: spets. 14.01.15 «Nervovi khvoroby». Kh. : Khark. med. akad. pisladyplom. osvity, 39 p.
17. Ylyn D. P. (2009) Lechenye serdtsa y sosudov v pozhyloho vozrast [Treatment of the heart and blood vessels in the elderly]. М., Vektor, 160 p.
18. Mishchenko V. M. (2006) Postinsultni stany u khvorykh na ishemichni porushennia mozgovoho krovoobihu [Post-stroke states in patients with ischemic cerebrovascular disorder]: avtoref. dys. ... na zdobuttia nauk. stupenia kand. med. nauk : spets. 14.01.15 – «Nervovi khvoroby». Kh. : Ін-т неврології, психіатрії та наркології АМН України, 20 p.
19. Mukhin V. M. (2009) Fizychna reabilitatsiia : pidruchnyk [Physical Rehab: Textbook]. К. : Olimp. l-ra. 488 p.
20. Nyshy K. (2009) Ozdorovlenye sosudov y krovy [Recovery of blood vessels and blood vessels]. М., Vektor, 128 p.
21. Okamoto H. (2002) Osnovy fizychnoi reabilitatsii [Fundamentals of Physical Rehabilitation]. L., 293 p.
22. Shmydt E. V., Makynskiy T. A. (1979) Mozghovoi ynsult. Zabolevaemost y smertnost [Brain stroke. Incidence and mortality] // Zhurnal nevropatolohyy y psykhyatryy. Journal of Neuropathology and Psychiatry. Vol. 4. P. 427-432.

Романенко О.В.¹, Бабій І.М.²
НПУ імені М.П. ДРАГОМАНОВА
Факультету природничо-географічної
освіти та екології кафедра туризму м. Київ¹
Запорізький національний технічний університет
м. Запоріжжя²

ЧЕМПІОНАТ СВІТУ З ОРІЄНТУВАННЯ НА МІСЦЕВОСТІ: СТАНОВЛЕННЯ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРОВЕДЕННЯ ВОС НА БАЗІ НПП «СИНЕВИР» ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

У статті розглянуто питання, що пов'язане із дослідженням перспективи проведення Чемпіонату Світу з орієнтування на місцевості на базі національного природного парку «Синевир».

Ключові слова: Чемпіонат Світу, орієнтування на місцевості, туризм, співпраця, громадські діячі, науковці, дослідники, практики, викладачі, студенти, школярі, «Синевир».

Романенко А.В., Бабій І.Н. Чемпионат Мира по ориентированию на местности: становление, проблемы и перспективы проведения ВОС на базе НПП «Синевир» Закарпатской области

В статье рассмотрены вопросы, которые связаны с исследованием перспективы проведения Чемпионата Мира по ориентированию на местности на базе национального природного парка «Синевир».

Ключевые слова: Чемпионат Мира, ориентирование на местности, туризм, сотрудничество, общественные деятели, ученые, исследователи, практики, преподаватели, студенты, школьники, «Синевир».

Romanenko A.V., Babiy I.N. World Orienteering Championship on the ground: the formation, problems and prospects of the WOC on the basis of the NPP «Synevir» of the Zacarpathian region.

The article deals with the issue of research on the prospect of conducting the World Championship on field targeting on the basis of the «Synevir» National Natural Park and the importance of improving the links between the sports tourism federation of Ukraine, the Ukrainian State Center for Tourism and Local Lore, the Student Youth of Ukraine, the Federation of Sport Orientation of Ukraine, the National Pedagogical University named after M.P. Dragomanov, the Science Education Center «Synevir», the National Nature Park «Synevir» and schools, organizations of the Transcarpathian region on the basis of orientated tourist-local lore cooperation.

In October, one thousand nine hundred and sixty-third year of the year in Zakarpatye held the first All-Union competition where met twenty nine teams - representatives of the Union republics. In the orienteering competitions on the marked track and in a given direction, there was a significant difference in the preparation of teams. Almost all prizes were won by the Baltic participants. Therefore, it is logical to conduct a World Orienteering Championship in the future on the basis of the «Synevir» National Natural Park. In many countries, tourism and orientation are one of the most profitable sectors of the economy and an important source of revenues to the national budget. In Ukraine, the development of this direction should become a powerful socio-economic lever, first of all in the development of the internal regions and specifically the Transcarpathian region.

Key words: World Championship, orientation on the ground, tourism, cooperation, public figures, scientists, researchers, practitioners, teachers, students, schoolchildren, «Synevir».

Проблема. Проведення WOC на базі НПП «Синевир» Закарпатської області все більше привертає до себе увагу вчених і практиків нашої країни. В 2013 році порушувалося дане питання на секційному засіданні науково-практичної конференції: «Проблеми та перспективи розвитку Науково-навчального центру «Синевир» викладачів і студентів ІПГОЕ НПУ ім. М.П. Драгоманова і на сьогодні воно залишається відкритим.

Громадські діячі, науковці, дослідники, практики (М.Грушевській, В.Щербина, М.Шарлемань, Б.Смельянов, В.Гонопольський, О.Гозова, М.Бесарабов, Б.Сермеєв, В.Андрущенко, В.Синьов, М.Шеремет, Л.Сущенко, І.Ляхова, Т.Сущенко, В.Бабарицька, А.Лопушанський, С.Неділько, О.Наровлянський, Б.Пшінка, Н.Петрова, О.Шипновський, С.Гордієнко, Ю.Штеппер, Л.Нагорний, Г.Гладченко, Грабовський, М.Костриця, А.Коструб, В.Обозний, М.Дербак, А.Дербак, В.Худинець, Ю.Бабичин, М.Гречин, М.Чуп, В.Ковач, Ю.Тюх, Т.Нірода, І.Половина, В.Квартальнов, В.Федорченко, В.Дехтяр, В.Цибух, В.Зінченко, М.Мальська, О.Любіцева, І.Смирнов, С.Русова, А.Короткова, І.Чагайда, В.Білошицький, О.Куцук, Т.Божко, С.Фокін, О.Воронков, В.Ткаченко, Т.Самойленко, Р.Слободянюк, О.Клипач, О.Сопов, Л.Пох, В.Кірьянов, В.Пустовойт, В.Березовський, Т.Черниш, А.Подгаєцький, та багато інших) у своїй професійній діяльності, дослідженнях наголошують, що всебічне пізнання рідного краю сприяє формуванню національної свідомості і розширює світогляд активних подорожуючих, філософів, мандрівників, студентів, школярів, туристів та орієнтувальників різної вікової категорії.

Актуальність дослідження. Здатність сприймати прекрасне у навколишній дійсності – запорука повноцінного духовного життя. Спілкування з природою забезпечує гармонійне поєднання у собі духовного багатства, моральної чистоти і фізичної досконалості.

Прикладом краси природи є Закарпатська область України де у далекому 1963 році були проведені перші всесоюзні змагання з орієнтування на місцевості та не стали традиційно масштабними як у Швеції, Норвегії, Фінляндії, Швейцарії, Данії, Нідерланди та ін. країнах.

Одне із семи чудес України, найбільше озеро Закарпаття - Синевир, яке утворилося понад 10 тисяч років тому на висоті 989 метрів над рівнем моря справедливо вважається найкоштовнішим природним скарбом Національного природного парку «Синевир» і є однією з візитних карток Українських Карпат. Воно розташоване на висоті 989 метрів над рівнем моря, має середню площу 4-5 гектарів, його середня глибина становить 8-10 м, максимальна - 22 м. [6, с. 189].

Та чи є перспектива проведення WOC з понад шістьма тисячами учасників, таке навантаження на територію НПП «Синевир»? Одні фахівці підтримують дану ідею, а інші наголошують на неможливості, на недоторканість природи, рідкість рослин, тварин - мають рацію. Орієнтування на місцевості за допомогою карти і компаса – єдина оздоровча діяльність, яка збирає одночасно тисячі учасників. Підготовка в орієнтуванні — багатолітній, цілорічний, спеціально організований процес всебічного розвитку особистості. Тож питання щодо проведення ЧС залишається без відповіді.

Метою дослідження є вивчення можливостей організації та проведення Чемпіонату Світу з орієнтування на місцевості НПП «Синевир».

Реалізація мети передбачає вирішення таких завдань: проаналізувати становлення та розвиток WOC; охарактеризувати особливості Чемпіонату Світу бігом та Першості України на велосипедах, підвести підсумки; висвітлити проблеми та перспективи проведення WOC на базі НПП «Синевир».

Для цього використовувалися такі методи дослідження: дедукція, індукція, статистичні, динамічні, філософські, аналіз загальної та спеціальної літератури, Інтернет джерел, педагогічне спостереження за ходом індивідуальної, групової, самостійної роботи з орієнтування на ногах, велосипедах студентів, співробітників, школярів, туристів та орієнтувальників різної вікової категорії, вивчення педагогічної та методичної документації.

Результати дослідження з орієнтування на місцевості та туризму за період з 1987 по 2017 р.р. Підготовка та участь у Перших офіційних змаганнях, Чемпіонаті Світу в м. Плявіняс (Латвія) 1-3.08.1990 року де протокольно заявили понад шість тисяч учасників. Тренер та наставник, МС, Пох Лілія Василівна, Чемпіонка Світу з орієнтування бігом (Швейцарія). Програма ЧС складалася з чотирьох видів: естафета - естафета чотирьох учасників (Relay); довга дистанція (Long); середня дистанція (Middle); спринт (Sprint). Переможцями стали: Юхан Іварссон чол.. (Швеція), Іветт Бейк ер-Хейг жін.. (Великобританія), естафета Швеція (чол.) Фінляндія (жін.).

Написання та захист дипломного проекту з орієнтування на місцевості (1991 р.) на «відмінно», науковий керівник,

МС, Заслужений тренер УРСР, доцент Віктор Іларіонович Барішев.

Написання та захист кандидатської дисертації (1997 р.) з орієнтування на «відмінно», науковий керівник Ніна Григорівна Байкіна, доктор педагогічних наук, професор, провідний вчений світового рівня з адаптованої педагогіки в світі, володар сертифікатів Special Olympics. Прізвище Ніни Григорівни увійшло в книги про відомих вчених «Who's Who in the World», «Intellectual of the 21st Century 2008. Awards Programme 2008». Під її керівництвом підготовлено 18 кандидатів і 1 доктор педагогічних наук.

Участь та виборене перше місце в Першості України з велосипедного орієнтування 2003 року в місті Києві. Змагання проводилися на картах – «Парк партизанської слави» і «Алмазне озеро». Представниця Чехії Роудна Яна - брала участь поза конкурсом. Консультанти та наставники: заслужений тренер України Дмитро Іванович Льоба; МСМК Іван Миколайович та Вікторія Григорівна Бабій; картограф, МС з орієнтування та призер ЧС, Слободянюк Роман Григорович; головний тренер збірної України з орієнтування для глухих, МС Ткаченко Василь Володимирович. Участь та призові місця в Чемпіонаті м. Києва та Першості м. Києва з орієнтування на велосипедах квітень, вересень 2004 року.

З 21 березня 2005 року член кореспондент академії дитячо-юнацького туризму та краєзнавства. Викладання таких дисциплін як, орієнтування на місцевості, основи туризму, дитячий туризм та його організація, діяльність туристської самодіяльної організації та ін. Дипломант 1-го ступеня Міжнародного конкурсу на приз «Золотий компас» в номінації «Наукові видання» (наказ №117 від 01 листопада 2013 р. МАДЮТК). Організація та проведення змагань з орієнтування, суддівство, організація та проведення одно-дводенних, багатоденних туристичних походів (посвідчення інструктора спортивного туризму №083820 СПК, від 02 грудня 2003 року та інструктора дитячо-юнацького туризму №11/16 від 24 вересня 2016 Федерація спортивного туризму України). Нагородження «Почесною грамотою» від ректора НПУ ім. М.П. Драгоманова академіка В.П. Андрущенко за багаторічну плідну працю, вагомий особистий внесок у підготовку майбутніх педагогічних кадрів (2017 р.). Нагороджений «Подякою» від декана факультету природничо-географічної освіти та екології професора В.П. Покася за багаторічну плідну навчально-виховну і методичну роботу з підготовки педагогічних кадрів (2017 р.).

Орієнтування – це пересування незнайомою місцевістю за допомогою компаса і карти, його перевага – оздоровчий засіб для людей різного віку; вирішується проблема масової участі; вироблюються якості: самостійність, рішучість, цілеспрямованість, уміння володіти собою, спостережливість, пам'ять, уява, швидкість і логіка мислення, переключення уваги, чуття часу і просторової орієнтації, винахідливість та ін.; органічне поєднання розумового і фізичного спрямування [6, с. 91].

Орієнтування – модель життя. Вся діяльність учасників проходить у розумово-ігровій обстановці, коли вирішуються різноманітні завдання: по зверненню карти з місцевістю по оцінці ситуації, що безперервно змінюється, по вибору шляху руху, по вимірюванню відстаней, взяття азимута, реакція на суперника тощо. Біг здійснюється з помірним навантаженням – головне правило в орієнтуванні, не біжи швидше, ніж думає голова [4, с. 171].

Орієнтування складний вид діяльності, який вимагає оволодіння численними загальними і спеціальними знаннями. Компас і карта це два основні інструменти в орієнтуванні [1, с. 67].

Орієнтування, в якому весь процес відбувається в природних умовах і тільки з застосуванням рухової і розумової діяльності людини. Це природна потреба. Філософія орієнтування це філософія життя. Усе життя людина орієнтується в часу і просторі, виходить до намічених цілей. Орієнтування на місцевості за формою природний, по складі циклічний вид, по специфіці діяльності інтегрує розумову та функціональну можливості особистості [5, с. 165].

Застосування електронної контрольної картки на Чемпіонаті Світу в Чехії змінило всю систему адміністративної роботи секретаріату, убик оперативності, зменшення персоналу судів, більшого ступеня вільного часу. Автори систем вважають, що «управляти» суддівством можуть 4-3 досвідчених судді. Система обробки результатів перебуває з наступних елементів: розташованому на КП передавачі сигналів; електронна картка; що знаходяться на старті і на фініші та підключених до комп'ютерів приладам які наносять і зчитують інформацію на електронну картку; власне програма, що управляє названими елементами і координує їхню роботу, у тому числі всю адміністративну, від обробки учасників, що заявилися, (жеребкування) до видачі кінцевих результатів [2, с. 69].

Зчитування даних про «узятий» КП відбувається на фініші аналогічним приладом, що на КП. За допомогою спеціальної програми комп'ютер перевірить правильність кодів КП, порядку їхньої проходження, реєструє відрізки банку даних. Після цього, зв'язаний із комп'ютером принтер, видає результат, так що при бажанні, коли орієнтувальник дійде до кінця фінішного коридору, може одержати його в руки [9, с. 37].

Ріст швидкостей і майстерності в орієнтуванні привів до того, що у Швеції народилася ідея сполучити карту в одній руці. Інша рука при такій техніці орієнтування визволяється, що приводить до збільшення довжини кроку за рахунок махових рухів. У результаті підвищується швидкість бігу. При цьому вже не потрібно переключати увагу між картою і компасом – усе знаходиться в одному візуальному полі. А при читанні карти орієнтувальник, не знижуючи темп бігу, одночасно контролює точність руху і заощадує додаткові секунди [8, 45].

Офіційною батьківщиною орієнтування вважається Норвегія, де в 1897 році спортивне товариство «Турнф'єренінг» влаштувало перші змагання. Спроби організувати змагання в інших країнах закінчувалися безуспішно. У самій Норвегії орієнтування теж не отримало визнання, і ініціативу в розвитку нового виду діяльності перехопили фіни і шведи.

У Фінляндії Союз орієнтовного спорту був організований в 1905 р Перші офіційні змагання в Швеції були організовані в 1901 р, а в 30 х роках орієнтування як вид спорту стало справді масовим. Для досягнення цієї мети проводилися так звані народні змагання, які влаштовувалися на більш легких і коротких дистанціях, ніж зазвичай.

У 1936 р в Швеції був заснований керівний орган - Союз орієнтовного спорту. У Швейцарії, Данії, Норвегії орієнтування в основному почало розвиватися в 30-х роках, а після другої світової війни в цих країнах оформилися національні федерації.

Після другої світової війни туристи Угорщини, Німецької Демократичної Республіки, Чехословаччини, Болгарії і Румунії почали культивувати командні змагання з обов'язковим контрольним вантажем для учасників і додатковими

завданнями по топографії, краєзнавства, військовій справі. Правила змагань в різних країнах істотно відрізнялися. Єдині положення були вироблені в 1958 році в Будапешті. У тому ж році відбулися змагання на кубок озера Балатон (вже за новими правилами), які в подальшому стали традиційними.

Таким чином, в світі існували два угруповання, які культивували орієнтування, проводили кожна за своїми правилами внутрішні і міжнародні змагання і були дуже слабо пов'язані між собою. У 1959 р в Швеції відбулася конференція, де обговорювалися питання створення міжнародної організації з орієнтування та проведення європейських чемпіонатів. Через два роки на Установчому з'їзді в Данії була організована Міжнародна федерація орієнтування (ІОФ), до якої увійшли Болгарія, Угорщина, НДР, Данія, Норвегія, ФРН, Фінляндія, Чехословаччина, Швеція і Швейцарія.

У 1962 р в Норвегії відбулося першість Європи. Чемпіонами континенту стали норвежець М. Лістад і шведка У. Лундквіст. В естафеті перемогу здобули шведки і фіни. Норвезький уряд відмовив команді НДР у в'їзній візі, в зв'язку з чим ІІ конгрес (1963 р НДР) ухвалив доручати проведення міжнародних заходів тільки тим країнам, які гарантують участь всіх членів Федерації. На ІІ конгресі в ІОФ вступила Австрія.

На другій першості Європи (Швейцарія, 1964 г.) в особистому заліку перемогу здобули швейцарка М. Томмен і фін Е. Кохвакка. В естафеті у чоловіків виграла команда Фінляндії, а серед жінок перемогли шведки.

ІІІ конгрес Міжнародної федерації відбувся в Болгарії в 1965 р Крім ІІ країн-членів ІОФ в його роботі взяли участь спостерігачі із Польщі, США, Канади і Міжнародної федерації лижного спорту. Конгрес прийняв рішення провести в 1966 р в Фінляндії першість світу. Правда, число учасників змагань обмежилось представниками європейського спорту. Як ніколи успішно, виступили на цей раз шведи, котрі завоювали три золоті медалі: в чоловічій і жіночій естафеті та в особистому заліку серед жінок (шведка У. Лундквіст). У чоловіків змагання виграв норвезький студент О. Хадлер.

У колишньому Радянському Союзі перші змагання з туристського орієнтування, були організовані в Ленінграді в 1939 р. Після другої світової війни туристські змагання знаходили все більшу популярність, незважаючи на відсутність правил, календаря, системи навчання суддів і учасників. У кожній області і республіці змагання проводили хто як вміє.

Міжнародна федерація спортивного орієнтування була заснована 21 травня 1961 року на конгресі в Копенгагені. Першими членами федерації стали 10 європейських країн - Болгарія, Угорщина, НДР, Данія, Норвегія, Фінляндія, ФРН, Чехословаччина, Швейцарія і Швеція.

В даний час членами федерації є країни всіх континентів. Загальна кількість членів - 80. Інтенсивний розвиток спостерігається в Азії, Південній і Центральній Африці. Довгий час єдиним представником Африки в ІОФ була ГІАР, в даний час до неї приєдналися ще три африканські федерації - Кенії, Сомалі і Мозамбіку. ІОФ керує розвитком чотирьох видів спортивного орієнтування: бігом (спортивне орієнтування бігом); на лижах (спортивне орієнтування на лижах); на велосипедах (спортивне орієнтування на велосипедах); орієнтування на точність (спортивне орієнтування по стежках) [11-19].

У жовтні 1963 року в Закарпатті проведені перші всесоюзні змагання де зустрілися 29 команд - представників союзних республік. На змаганнях з орієнтування на маркованій трасі і в заданому напрямку виявили значну різницю в підготовці команд. Майже всі призи вибороли прибалтійські учасники. У цьому ж році, в Каневі Черкаської області було проведена першість УРСР з орієнтування [10, 156].

У наступні роки число змагань збільшилася. В традицію увійшли матчеві зустрічі 8 і 15 міст країни, матчі команд Сибіру і Далекого Сходу, Середньої Азії і Казахстану, Закавказзя та Молдови.

З тих пір орієнтування почало приймати все більших масштабів, завойовуючи серця тисяч і тисяч любителів цього виду діяльності, і з кожним роком популярність його зростає все більше і більше.

З 1966 р проводяться чемпіонати світу. Спочатку проводилися тільки літні чемпіонати. Перший чемпіонат світу з орієнтування на лижах відбувся лише в 1975 р в Фінляндії. В більшості своїй переможцями цих змагань ставали спортсмени скандинавських країн, проте поступово їх перевага перестало бути переважною. У різні роки чемпіонами світу ставали орієнтувальними з таких країн як Угорщина, Швейцарія і т.д., але за кількістю завойованих медалей на ЧС з орієнтування найбільше у Швеції, Норвегії, Фінляндії та Швейцарії.

Найважливішими проблемами, які в останні роки вирішує ФСОУ, залишається: недостатній рівень якості в роботі секретаріату, мала кількість виїздів збірної України на змагання міжнародного рівня, що відповідно бракує досвіду участі в ЧС та не сприяє утвердженню міжнародного авторитету України. В 1996 р - перемога орієнтувальника Юрія Омельченко, 2017 р. - Олександр Кратов – бронза на ЧС з орієнтування середня дистанція в м. Тарту, Естонія, це тільки декілька прикладів, тобто потенціал є.. Також проблемою є розподіл фінансування як всередині ФСОУ так і зовні, спонсорські та ін..

Проблемою, що стримує розвиток орієнтування, туризму в Закарпатській області виступає відсутність відповідних туристських кадрів. Навчальні заклади щорічно випускають значну кількість фахівців для даної сфери які працюють в основному у великих містах. Практично не здійснюється підготовка фахівців, які здатні розвивати орієнтування у віддалених районах Закарпаття, конкретній території, зокрема у сільських регіонах та невеликих містах. Саме шкільні колективи здатні розгорнути всебічну діяльність з орієнтування, туризму спрямовану на пошук нестандартних форм залучення підростаючого покоління, вивчення та культивування на міжнародному рівні культурно-духовних цінностей свого краю. Також важливим вирішення питань залишається організація та проведення виробничих практик студентів НПУ на Закарпатті.

Висновки. У багатьох країнах туризм та орієнтування є однією з найприбутковіших галузей економіки і важливим джерелом надходжень до національного бюджету. В Україні розвиток даного напрямку повинен стати потужним соціально-економічним важелем, в першу чергу у розвитку внутрішніх регіонів та конкретно Закарпатської області.

Необхідно:

- сформувати позиції ФСТУ, УДЦТКУМ, ФСОУ та НПУ ім. М.П. Драгоманова щодо їх активної участі в проекті впровадження ідеї проведення ЧС на території Закарпатської області на основі науково-дослідницьких проектів та їх координації;

- звернути увагу громадським діячам, науковцям, дослідникам, практикам викладачам і студентам на важливість

удосконалення зв'язків

ФСТУ, УДЦТКУМ, ФСОУ, НПУ ім. М.П. Драгоманова ННЦ, НПП «Синевир» з школами та організаціями Закарпатської області на основі орієнтованого туристсько-краєзнавчого напрямку співробітництва;

- рекомендувати щорічне обговорення проблемних питань розвитку орієнтування, туризму на території ННЦ і НПП «Синевир» у рамках студентських науково-практичних конференцій.

Література

1. Алешин В., Иванов Е., Колесников А. Судейство соревнований по ориентированию на местности – М.: ФИС, 1970. – 140 с.
2. Романенко О.В. Аспекти суддівства багатоденних змагань серед молоді зі спортивного орієнтування //Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки. Збірка наук. Пр. – вип. 20 – Київ – Запоріжжя. 2002. – С.170-177.
3. Романенко О.В. Вимоги до підготовки інструкторів та суддів до роботи із студентською молоддю з оздоровчого орієнтування //Гуманітарний вісник Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди: Науково-теоретичний збірник. – Переяслав-Хмельницький, 2003. – С.163-168.
4. Романенко О.В. Орієнтування на місцевості: Навчально-методичні рекомендації для самостійних занять студентів всіх форм навчання - Київ: КУТЕП, 2004.- 57 с.
5. Степчук С.Л. Закарпаття – плануй і подорожуй: путівник /С.Степчук. – К.; ДНВП «Картографія», 2011. – 296 с.; іл.
6. www. Finland will host World Orienteering Championships.
7. www. History of International Orienteering Federation.
8. www. Orienteerumine.ee - eol(a)orienteerumine.ee -Regati 1, Tallinn.
9. www. World University Orienteering Championships.

Рябченко В. Г., Власенко С.О.

Чернігівський державний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка

ТЕОРИЯ І МЕТОДИКА ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В СПОРТИВНИХ ІГРАХ

Стаття присвячена організації та проведенню учбово-тренувальних занять по спортивним іграм в умовах учбового закладу. Раціональна побудова тренувального процесу дозволяє поліпшити засвоєння теоретичного і практичного досвіду студентів які займаються спортивними іграми.

В системі фізичного навчання та виховання студентів важливе місце займають спортивні ігри. До особливостей організації та змісту занять відносяться: неперервність та раптовість змін умов гри; швидка зміна оточення, що змушує гравців швидко оцінювати ситуацію; діяти ініціативно а також кмітливо та швидко.

Кожен з тих, хто навчається, має свої особливі симпатії до футболу або гандболу, баскетболу або волейболу, регбі або тенісу, настільного тенісу або бадмінтону. Проте в програму учбових занять входять тільки деякі з перелічених ігрових видів спорту, кожен з яких має свої особливості та специфіку.

Ключові слова: теорія фізичної культури і спорту, фізичне виховання, студенти, спортивні ігри.

Рябченко В.Г., Власенко С.О. Теория и методика тренировочного процесса в спортивных играх Статья посвящена организации и проведению учебно - тренировочных занятий по спортивным играм в условиях учебного заведения. Рациональное построение тренировочного процесса позволяет улучшить усвоение теоретического и практического опыта студентов, которые занимаются спортивными играми.

В системе физического обучения и воспитания студентов важное место занимают спортивные игры. К особенностям организации и содержания занятий относятся: непрерывность и внезапность изменений условий игры; быстрая смена окружения, заставляет игроков быстро оценивать ситуацию; действовать инициативно а также ловко и быстро.

Каждый из учащихся, имеет свои особые симпатии к футболу или гандбола, баскетбола или волейбола, регби или тенниса, настольного тенниса или бадминтона. Однако в программу учебных занятий входят только некоторые из перечисленных игровых видов спорта, каждый из которых имеет свои особенности и специфику.

Ключевые слова: теория физической культуры и спорта, физическое воспитание, студенты, спортивные игры.

Ryabchenko V., Vlasenko S. Theory and methodology of the training process in sports games The article is devoted to the organization and conducting of training and training sessions on sports games in the conditions of an educational institution. Rational construction of the training process allows you to improve the assimilation of the theoretical and practical experience of students engaged in sports games.

In the system of physical education and upbringing of students an important place is occupied by sports games. The peculiarities of the organization and content of the classes include: continuity and suddenness of changes in the conditions of the game; quick change of environment that makes players quickly evaluate the situation; Acting initially and smartly and quickly.

Each of the learners has its own special likes for football or handball, basketball or volleyball, rugby or tennis, table tennis or badminton. However, the curriculum includes only some of the listed sports games, each of which has its own peculiarities and specifics.

Key words: the theory of physical culture and sport, physical education, students, sports games.

Актуальність. Студенти вдосконалюють свої навички та вміння в різних видах спортивних ігор, які різнобічно